

מהלך שאול אחרי אתונות ואירועים נלווים

במאמר זה אנו נשחזר את מהלך שאול אחרי אתונות כפי שמתואר בספר שמואל א' ט' בזמן ובמרחב. את המסלול המדויק של שאול עם פרטים אחרים המוזכרים במאמר נתן לראות [קובץ גוגל ארץ](#).

נביא את הקטע הראשון מספר שמואל המדבר על כך:

שמואל א פרק ט

(ג) ותאבדנה האתונות לקיש אָבִי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר קִישׁ אֶל־שָׁאוּל בְּנוֹ קח־נָא אִתָּךְ אֶת־אֶתֶד מִהַנְּעָרִים וְקוּם לָךְ בַּקִּישׁ אֶת־הָאֶתֶנֶת:

(ד) וַיַּעֲבֹר בְּהַר־אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר בְּאַרְצ־שֵׁלֶשָׁה וְלֹא מָצְאוּ וַיַּעֲבְרוּ בְּאַרְצ־שַׁעֲלִים וְאִין וַיַּעֲבֹר בְּאַרְצ־יַמִּינֵי וְלֹא מָצְאוּ:

(ה) הֲמָהּ בָּאוּ בְּאַרְצ־צוּפִי וְשָׁאוּל אָמַר לַנְּעָרוֹ אֲשֶׁר־עִמּוֹ לָכֵה וּנְשׂוּבָה פְּדוּ־יְתֵדֶל אָבִי מִן־הָאֶתֶנֶת וְדַעַג לְנוּ:

(ו) וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה־נָא אִישׁ־אֱלֹהִים בְּעִיר הַזֹּאת וְהֶאֱיֵשׁ נִכְפָּד כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר בּוֹא יָבוֹא עִתָּהּ גְּלָכָה שָׁם אוֹלִי יִגִּיד לְנוֹ אֶת־דַּרְכֵּנוֹ אֲשֶׁר־הֵלְכָנוּ עָלֶיךָ:

בהמשך (פסוק י"ב) כתוב "כי היום בא לעיר כי זבח היום לעם בבמה". משמע שזה היה יום מיוחד. וזה לא היה חג כי שאול לא היה מחפש אתונות בחג. לכן יש לומר שהיה זה ראש חודש. איזה חודש? בהמשך בפרק י"א כתוב על חידוש המלוכה בגלגל. וכתוב שם (ש"א י"ב י"ז) "הלא קציר חטים היום" וזה חג שבועות שבו מתחיל קציר חטים (שמות ל"ד כ"ב). לכן אצלנו מדובר בראש חדש אייר או לפני כן.

נעשה חשבון מולד של אייר בשנה ההיא. לפי [לוח זמנים](#) תורני, שאול נמשה בשנת 2882 (ראה שם סעיף 17 והערה 12). מולד אייר שנת 2882 לפי לוח שלנו הוא יום 1052122.591 מבראשית שהוא יום א' בשבוע שעה 14.19 (אחרי השקיעה). ירח בדרך כלל לא נראה בתחילת ליל יום ב' ולכן ר"ח אייר יהיה ביום ג'. (הערה 1: נתן גם לעשות חשבון אסטרונומי מדויק. מדובר בשנת -878 יוליאני 1400467. לפי תוכנה stellarium שמש שקעה בסוף היום בירושלים ב- 18:54 וירח ב- 19:19 ולכן ירח בוודאי לא נראה). שמואל אמר לשאול "ולאתנות האבדות לך היום שלשת הימים וכו'" (ש"א ט' כ'). אם שאול בא אל שמואל ביום ג' אז הוא חפש את האתונות יום א', ב' וחלק מיום ג'. אפשר לדייק שסעודה אצל שמואל היתה מכוונת לשעה צהרים כי זהו זמן אחרון של מאכל תלמידי חכמים. ומכאן ואילך כזורק אבן לחמת (שבת י' ע"א). ואפשר ללמוד מדברי שאול "כי הלחם אזל מכלינו" (ש"א ט' ז') כי הם לא אכלו באותו יום. ואילו סעודה היתה אחרי חצות היום אז היה מתקיים בהם "כזורק אבן לחמת". לכן נדייק ששאול הלך בדיוק יומיים וחצי. ויתכן שאתונות הלכו לאיבוד

בשבת בצהריים, רק לא יכלו לחפש אותם בשבת. ומרגע שהוא עד ששואל בא אצל שמואל עברו בדיוק שלשה ימים.

כעת נבדוק מולד של ניסן של אותה שנה. לפי הלוח הוא היה בשבת 1.45 שעות. לכן ראש חודש היה ביום א' (הערה 2: לפי stellarium בליל מוצאי שבת יום יוליאני 1400439.15 שמש שקעה בירושלים ב 17:37 וירח ב- 18:26 לכן יש אפשרות לראות את הירח). אבל כלל לא יתכן ששואל בא אל שמואל ביום ראשון כי אז הוא הלך אחרי האתונות בשבת. לעומת זאת יש לכוון את היום בו זקני ישראל באו אל שמואל הרמתה לבקש מלך (ש"א ח' ד') לראש חודש ניסן זה, סמוך לראש חודש אייר בו נמשח שואל. (הערה 3 : לוח הזמנים של ארועים שונים בפרקים ש"א ח' – י"ד זה נושא למאמר נפרד. כאן רק נציע כמה תאריכים. המליכו את שואל במצפה בט"ו אייר, מלחמה עם עמון היתה בא' סיון. בו' סיון חג השבועות חדשו את המלוכה בגלגל. בי"ג סיון יונתן ושואל היכו את נציב פלשתים בגבעה של קרית יערים. בי"ד שואל ירד שוב לגלגל בצווי של שמואל. בכ"א סיון שמואל ירד לגלגל. בכ"ב סיון שמואל ושואל עלו מגלגל לגבעת שואל. בכ"ג סיון היתה מלחמה עם פלשתים).

נחזור למהלך שואל. כלל נקוט בידינו בכל החקירות בתנ"ך שמהלך אדם ביום הוא 40 מיל, כאשר מיל הוא 2000 אמות הארץ של 51 ס"מ. מאחר ושואל הלך מגבעת שואל עד רמה של שמואל יומים וחצי אז הוא עבר 100 מיל או 102 ק"מ. לגבי מקומו של שמואל אין ספק, זאת גבעת נבי סמואל בו נמצא קברו. את גבעת שואל אנו מזהים את גבעה במעשה פלגש בגבעה. תיארונו אותה במאמר על [פרשת ויצא](#) עמ' 54 סעיף 3. היא צמודה ממזרח לעי וגודלה 500 על 500 אמות כמו עי וכמו בית אל מערבית בירושלים – ראה [מפת ירושלים](#). יש שם נקודת מפתח בה עמדו אברהם ולוט כאשר אברהם הציע ללוט לחלק את הארץ. נקודה זאת נמצאת בפסגת הר הזיתים בגבול מזרחי של הר הבית העתידי של 3100 על 3100 אמה (כולל מגרש ברוחב 50 אמה) על ציר בית המקדש אשר מכוון 5.971 מעלות צפונה מן המזרח. [במאמר המשך](#) בפרק 14 תיארונו את גבול יהודה ובנימין בירושלים. זיהינו נקודה זאת עם [מי עין שמש](#) (הערה 3: לפי דעתנו היא נקראת עין שמש כי אברהם ולוט ראו באותו בוקר שמש עולה בכיוון ציר בית המקדש שלאורכו אברהם הציע ללוט לחלק את הארץ. אומנם אין שם מקור מים אבל מים אשר ייצאו בעתיד מקדש הקדשים יעברו דרך נקודה זאת ויהיו "לחטאת ולנדה" (זכריה י"ג א')). נקודה זאת נמצאת בגבול מערבי של גבעה והיא גם נקודת תצפית על הר הבית. אנחנו נכוון מקום יציאת שואל אל נקודה זאת.

משם שואל הלך צפונה שנאמר "ויעבר בהר אפרים". ברור שהר אפרים לא מגיע דרומה עד גבעת בנימין ולפני כן שואל עבר בארץ בנימין. במאמר על [פרשת ויצא](#) בעמ' 9 תיארונו את הגבול הדרומי של אפרים ביהושע ט"ז א'-ב'. לפי תיאור זה הר הבית אל הוא שילה ומשם הגבול יורד דרומה ללוט מזרחית של יעקב. לוז זאת סמוכה ל- א-תל של היום והיא נמצא בדיוק באמצע בין מרכז קדש הקדשים למשכן שילה. את מקום של משכן שילה הגדרנו במאמר הנ"ל בעמ' 10 בתור נקודה 30 מיל צפונה וחמשה מיל מזרחה ממרכז ק"ק של בית המקדש. על כן לוז מזרחית נמצאת 15 מיל צפונה ו- 2.5 מיל מזרחה ממרכז ק"ק. הר אפרים נכנס אל תוך נחלת בנימין בצורת [ראש תור](#). במאמר הנ"ל בעמ' 48 תיארונו תחום זה. הוא נראה כטרפז, בסיס צפוני שלו באורך כ- 2.5 מיל משילה מערבה ובסיס דרומי כ- 1.5 מיל מלוז מזרחית אל לוז מערבית. ([הערה 4](#) : יותר מדויק, גבול מערבי של ראש תור הוא קו ישר ממרכז ק"ק של משכן נוב למרכז מזבח של יהושע (ראה בהמשך). מתברר שפינה צפון-מערבית של ראש תור נמצא בדיוק 2400 מ' או 2.5 מיל באמת אדם של 48 ס"מ מערבה משילה הנ"ל). שואל

הלך צפונה לאורך גבול מזרחי של ראש תור מלוז לשילה. מאחר וגבול זה מוגדר ביהושע ט"ז א'-ב' כגבול אפרים, קטע זה של מסלול שאול נקרא הר אפרים.

נאיר כאן שבכל מקום במחקרנו, אנו בונים מסלול בקוים ישרים ומחשבים מרחקים בקוים גיאודזיים בגובה פני המים. הנחה שלנו היא שתנ"ך הוא ספר מוצפן ורצונו של המשגיח שנוכל לגלות את הצופן. אילו דרך היתה מפותלת, לא היתה כל אפשרות לשחזר אותה מתוך חשבון זמן ומרחקים. לכן אנו מניחים ששאול הלך ממי עין שמש בקו ישר ללוז ומשם בקו ישר לשילה. קטע ראשון לא מוזכר במקרא, אורכו 14.988 מיל. על קטע שני נאמר "ויעבר בהר אפרים". אורכו 15.208 מיל. קטע שלישי הוא בכלל "ארץ שלשה".

מהי אֶרֶץ־שֶׁלְשָׁה? יונתן תרגם ארעא דרומה, ארץ דרום. דרום ביחס למה? שכם היא עיר מקלט אמצעית ונחשבת לאמצע אורך ארץ ישראל מדרום לצפון. אבל בפועל היא לא נמצאת באמצע אורך הארץ אלא יותר דרומה. במאמר על [פרשת ויצא](#) פרק 11.9 (עמ' 43) הראנו שמזבח של זרטל בהר עיבל אשר זיהינו אותו עם מזבח יהושע (יותר מדויק, מזבח יהושע היה במקום מזבח הקדום באמצע מזבח של זרטל) נמצא באמצע אורך ארץ ישראל לעתיד לבוא. השערה שלנו היא ששאול הלך משילה לקבר יוסף ומשם עד מזבח יהושע. מרחק משילה לקבר יוסף 17.309 מיל ומשם למזבח עוד 2.885 מיל, סה"כ 20.194. וקטע זה של הדרך נקרא ארץ שלשה. סה"כ מרחק ממי עין שמש עד מזבח יהושע 50.390 מיל כמחצית מרחק המחושב של 100 מיל אותו עבר שאול עד שפגש את שמואל.

אבל מה הקשר בין שם אֶרֶץ־שֶׁלְשָׁה לארץ דרום? נראה לי שיש כאן רמז לשליש של אורך ארץ אפרים מדרום לצפון. במאמר [חלוקת הארץ לשבטים](#) כתבנו שאלמלא בני גד וראובן בקשו את חלקם בעבר מזרחי של הירדן, אז היו מקבלים כ"א רצועה של 37.5 מיל החל מקו רוחב 75 מיל דרומה מתרומה. אחריהם היו נוחלים שמעון ויהודה כ"א 30 מיל עד קו רוחב ירושלים. אחר כך בנימין 30 מיל מקו רוחב ירושלים עד קו רוחב של שילה. אחריו אפרים ומנשה כ"א 30 מיל ויתר שבטים יששכר, זבולון, נפתלי, אשר, דן, כ"א 30 מיל. גבול צפוני של דן היה מגיע 2.5 מיל דרומה ממקדש בעל בך. בגלל בקשת גד וראובן, גבולות השתנו ואבדו את הצורה הגאומטרית הפשוטה. אבל חלוקה לרצועות 30 מיל השתמרה במקצת. בפרט בנימין קיבל 30 מיל מירושלים עד שילה למעט לראש תור של אפרים. אפרים ומנשה קבלו ביחד 60 מיל משילה צפונה עם חלוקה פנימית מתוחכמת. לכן ארץ אפרים מגיעה עד 60 מיל צפונה משילה. שלישי אורכה הוא 20 מיל והוא מגיע עד קו רוחב 50 מיל צפונה ממרכז ק"ק. מזבח של זרטל נמצא 50.179 מיל צפונה מקו רוחב מרכז ק"ק.

אחרי כן הם עברו בְּאֶרֶץ־שֶׁעֵלִים. ברור שאחרי הגיעו למזבח יהושע, שאול התחיל לחזור דרומה כי קטע הבא במהלכו הוא ארץ ימיני. ארץ בנימין לפי חשבוננו מתחילה מקו רוחב שילה ודרומה. לכן ארץ שעלים היא אותה ארץ שלשה ששאול עבר בדרכו צפונה. מעניין ששם ארץ שועל מוזכרת בש"א י"ג י"ז ושם יונתן תרגם "ארעא דרומה". מדוע? אולי הוא מקיש ארץ שועל לארץ שעלים. אם ארץ שעלים היא ארץ שלשה והיא ארץ דרום אז גם ארץ שועל היא ארץ דרום. אבל ברור שמשחית פלשתים אשר יצא ממכמש לא הלך לשכם אלא דרומה ממכמש ([הערה 5](#): כל סוגיה של המלחמה עם פלשתים בש"א י"ג-י"ד הוא נושא למאמר נפרד. כאן רק נציין שמכמש נמצא מזרחה לבית און הוא בית אל אשר בגבול מערבי של ירושלים, בתחום ירושלים היבוסית בין בית אל להר הבית המורחב. ואין כל קשר בינו לבין כפר ערבי מחמס).

אבל אצלנו יונתן תרגם "בארץ שעלים" - "בארע מתברא". אולי כוונתו לארץ שבורה שנתן לעבור בה רק ברוחב שעל בצורת עקב בצד אגודל. אין בטופוגרפיה של התחום הנידון כדי להצדיק שם זה. במאמר על [פרשת ויצא](#) בעמ' 18 דימינו את ארץ ישראל אשר מתחת לגופו של יעקב לגוף של אדם כאשר אמה מתורגמת ל- 30 מיל. מקובל בכל מערכות מדידה שאורך כף רגל (foot באנגלית) הוא 2/3 של אמה. אם אמה שוה 30 מיל אז רגל שוה 20 מיל. לכן ארץ השעלים היא ארץ ברוחב שעל- 20 מיל מצפון לדרום והיא אותה ארץ שלישה בכיוון הפוך.

לכן נניח ששאלו חזר ממזבח יהושע לקבר יוסף. אבל לא יתכן שהוא המשיך ללכת משכם לשילה כי אז הוא היה חוזר להר אפרים. לכן נניח שמשכם הוא פנה לקצה מערבי של ראש תור. לפי חשבוננו גבעון אשר היתה בנחלת בנימין (יהושע י"ח כ"ה), היתה ממוקמת 2.5 מיל באמת הארץ של 51 ס"מ מערבה משילה בגבעת הרואה של היום (**הערה 6**: מקומה של גבעון זה נושא למאמר נפרד. כאן רק נרמז על סמך מה שנאמר בש"ב כ"א שיואב בן צרויה יצא מחברון ואבנר בן נר יצא ממחנים בו זמנית והם הגיעו יחדיו אל ברכת גבעון. על כן בריכת גבעון נמצאת במרחק שוה למחנים ולחברון. ומאחר ואבנר הלך אחר כך את יתרת היום וכל הלילה בחזרה עד מחנים אז בהכרח מרחק ממחנים לבריכת גבעון הוא מהלך יום וחצי או 60 מיל. מרחקים אלו מתקיימים בבריכת עין עוז מצפון לגבעת הרואה). מאחר ומרחק בין שילה לפינה צפון-מערבית של ראש התור הוא 2.4 ק"מ אז גבעון נמצאת 150 מ' מערבה מן הפינה, בנחלת בנימין. מרחק בין קבר יוסף לגבעון 17.432 מיל ויחד עם קטע 2.885 מיל ממזבח יהושע עד שכם זהו 20.317 מיל. קטע זה נקרא ארץ שעלים.

מגבעון נכוון את המסלול אל לוז מערבית. לפי הגדרה היא נמצאת בקו רוחב 15 מיל צפונה ממרכז ק"ק בגבול צפוני של תרומה ועל קו ישר ממרכז ק"ק של משכן נוב למזבח יהושע (**הערה 7**: מרכז ק"ק של משכן נוב הוגדר במאמר על [פרשת ויצא](#) בעמ' 39. קואורדינטות GPS שלו הם 31.777267 35.228631). מרחק מגבעון ללוז מערבית 15.073 מיל. קטע זה נקרא ארץ ימיני והוא אכן עובר בנחלת בנימין כנגד קטע כמעט באותו אורך בהר אפרים בגבול מזרחי של ראש תור.

מאחר ולוז מערבית נמצאת על קו נוב-מזבח יהושע, שאול המשיך באותו קו דרומה עד שהגיע לארץ צוף. יונתן תרגם "ארץ צוף" – "ארעא דבה נביא לה". כנראה הוא מפרש צוף לשון צופה או רואה. וכן מקומו של שמואל נקרא רמתים צופים. נציין עובדה מפליאה שקבר שמואל נמצא כ- 100 אמה סמוך מבפנים לגבול צפוני של ירושלים של 12 על 12 מיל. (**הערה 8**: מרכז ירושלים בכל החישובים שלנו נמצא 286 אמות מזרחה ממרכז ק"ק בפתח חצר מזרחית החיצונה בה איש נחושת התחיל מדידות (יחזקאל מ' ו')). בגמרא בבא בתרא ע"ה ע"ב כתוב "אמר רבה אמר לי ההוא סבא: לדידי חזי לי ירושלים קמייתא, ותלתא פרסי היא". כלומר, ירושלים ראשונית היתה שלש פרסאות או 12 מיל. מכאן נסיק שארץ צוף היא ירושלים רבתי כי רוח נבואה שורה בה. שאול בדרכו מלוז מערבית הגיע לגבול צפוני של ירושלים ושם אמר לנערו "לכה ונשובה פן יחדל אבי מן האתנות ודאג לנו" כי חשב לשנות כיוון לשוב אל ביתו. מכאן מוכח שעד נקודה זאת הוא הלך במסלול קודם אשר הוביל לנוב. ואז נערו אמר לו "הנהגא איש-אלהים בעיר הזאת והאיש נכבד כל אשר ידבר בוא יבוא עתה גלכה שם אולי יגיד לנו את-דרךנו אשר-הלכנו עליה" (ש"א ט' ו'). נקרא לנקודה זאת "פניה לרמה". מרחק מלוז מערבית עד נקודה זאת 9.053 מיל. סכום מרחקים ממזבח יהושע עד כאן 44.443 מיל. (**הערה 9**: יש לציין שאילו שאול היה הולך ממזבח יהושע בקו ישר לנקודת הפניה בלי לעבור דרך קבר יוסף וגבעון, אז המרחק היה מתקצר ב- 3 מ' בלבד. הסיבה היא שנקודות גבעון וקבר יוסף נמצאות כמעט על קו ישר

מנוב למזבח יהושע. העברנו את המסלול דרך גבעון קצת יותר מערבה כי קו ישר הנ"ל עובר בגבול מערבי של ראש תור של אפרים וקשה לקרוא לו "ארץ ימיני").

מנקודת פניה, שאול הלך בקו ישר לקבר שמואל (**הערה 10**: מקום מצבת שמואל לא נמדד ע"י מודדים מקצועיים. סמוך לפינה דרום-מזרחית של בניין ישנו צריח אשר משמש נקודת מדידה ממשלתית. מדדתי בעצמי מרחקים מאמצע בסיס הצריח סביב הבניין בזווית ישרות עד כנגד אמצע המצבה. התברר שהוא נמצא 20.6 מ' מערבה ו- 13.5 מ' צפונה ממרכז הצריח במערכת הבניין אשר מסובב בעצמו כ- 2 מעלות כנגד השעון. על פי נתונים אלו קבלתי מרכז הקבר 31.832809 35.180131). מרחק עד שם 5.160 מיל. סה"כ סכום מרחקים מעין שמש עד קבר שמואל **99.993** מיל, 7 מ' פחות ממרחק נדרש **100** מיל. בהתחשב בכך שנקודות דרכם עובר המסלול כמעט ולא נתונות לשינוי, זהו דיוק מדהים!

מרחק 100 מיל חושב על סמך הנחה ששאול ישב לאכול עם שמואל בדיוק בחצות היום ועד אז הלך יומים וחצי. אבל מניין לנו שהם אכלו במקום הקבר העתידי של שמואל, אולי הם אכלו במקום אחר, יותר מזרחה או מערבה? ואז המרחק ששאול עבר הוא שונה. אבל כתוב שהם אכלו בבמה (ש"א ט' י"ט) והוא מקום גבוהה ביותר. מתחם קבר שמואל בנוי בראש הגבעה, רואים את זה לפי מפלסים של סלע הגלויים מחוץ למתחם. ועוד כתוב (ש"א כ"ה א') שקברו את שמואל "בביתו ברמה". מאידך כתוב (ש"א ט' כ"ב) "ויקח שמואל ואת שאול ואת נערו ויביאם לשכתו וכו'". ומן הסתם לשכתו היתה בביתו. ומאחר ואין לנו שום נקודת ציון אחרת בסביבה, אז מותר לקחת את מקום הקבר בתור סימן לסוף הדרך.

במאמר [מהלך של שאול לקרית היערים](#) שחזרנו מהלך שלו למחרת מאותה נקודה – קבר שמואל. שני החישובים מצטרפים להוכחה שמקום המקובל של קבר שמואל הוא אמיתי.

כידוע שמואל היה לוי מבני קורח הקהתי (במדבר רבה פרשת קרח יח ח). על כן עיר שלו היתה עיר לויים בני קהת. שמעון יהודה ובנימין נתנו שלש עשרה ערים לכהנים (יהושע כ"ב י"ט). לעומת זאת אפרים נתן ארבע ערים ללויים בני קהת: שכם, גזר, בית חורון וקבצים (שם, כ"א-כ"ב). שלשה ראשונים ידועים והם לא רמה של שמואל. על כן רמה היא קבצים. והיא נקראת יקמעם בדה"א ו' נ"ג. שמואל קיבץ את ישראל והקים אותם לעם. כמו שכתוב "ויאמר שמואל קבצו את כל ישראל המצפתה". "ויתקבצו כל זקני ישראל ויבאו אל שמואל הרמתה וכו' שימה לנו מלך". ובזה הקים אותם לעם אחד.

ויש לשאול איך יתכן שמקום זה בתוך שטח ירושלים בנחלת בנימין יחשב בתור הר אפרים כמו שכתוב "ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים" (ש"א א' א'). כתוב בגמרא (ב"ב קי"ח ע"ב) שכלב ויהושע נטלו חלקם של מרגלים ושל מתלוננים בעדת קורח. כלב נתן חלקו בחברון לבני אהרן. אולי יהושע זכה בחלק נוסף בירושלים רבתי ונתן אותו לבני קורח שעתידי לצאת מהם שמואל אשר הקים את המלוכה ויחד עם דוד "ישבו בנויות ברמה" ועסקו בקביעת מקומו של בית מקדש (ראה זבחים נ"ד ע"ב).

ונראה לי שיש מוסר השכל בכל הסיפור של מהלך שאול אחר האתונות. הוא הלך אחרי חומריות מאה מיל צפונה ובחזרה בלי להבין מה משמעות הליכה זאת. ובדרך השגחה עבר בנקודות בהם היה מזבח: בלזו מזרחית לשם בא מזבח של עקידה (ראה מה שכתבנו במאמר על [פרשת ויצא](#) עמ' 19), בשילה, בשכם שם אברהם ויעקב בנו מזבחות, במזבח יהושע, בגבעון שם עתיד היה להיות מזבח, בלזו מערבית (דרכה עברה אבן השתיה ואולי דוקא שם יעקב בנה מזבח ולא בלזו מזרחית), ובסוף בבמה של

שמואל. ודוקא נערו של שאול אמר "אולי יגיד לנו (שמואל) את דרכינו אשר הלכנו עליה" (ש"א ט' ו'). כלומר, מה פשר כל הדרך הארוכה שהם הלכו. ועוד הוסיף "והגיד לנו את דרכינו" (שם, ח') לעתיד. ושמואל לא הסביר מה פשר הדרך שעברו, רק אמר שנמצאו אתונות ואין צורך יותר לחפש אותם. אבל לגבי עתיד אמר לו שהכל יהיה בהשגחה פרטית מופלאה.

ובסוף אמר "וירדת לפני הגלגל והיה אנכי ירד אליך להעלות עלת לזבח שלמים שבעת ימים תוחל עד בואי אליך והודעתי לך את אשר תעשה" (ש"א י' ח'). ירידה זאת לגלגל לא מובנת כלל. היא היתה אחרי המלחמה עם עמון ואחרי שהעם המליך את שאול בגלגל בשבועות והקריבו שם קרבנות. ואחרי כן שאול עלה לגבעת בנימין עם צבא של שלשת אלפים, מתוכם אלף עם יונתן כמו שכתוב בש"א י"ג. ויונתן בסיועה שאול היכה את נציב פלשתים בגבע (כנראה גבעת קרית היערים שם היה ארון והיה נציב פלשתים נאספו למלחמה נגד שאול. ואז ללא כל הגיון שאול נצטווה ע"י שמואל לרדת לגלגל ולחכות לו שבעה ימים. ושואל לא עמד בנסיון זה ובגלל זה איבד את המלוכה. ונראה שקב"ה דרך שמואל רצה להראות לשאול שמלכות שלו לא נובעת מהמלכת העם בגלגל אלא מבחירת ה'. לכן ירידה נוספת לגלגל היתה משקל נגד המלכה בגלגל. (הערה 11: ומה היה קורה עם צבא של פלשתים? אולי היה קורא נס כמו שקרה ליהושע כאשר עלה מגלגל לגבעון. נתן להראות שיום בו שמואל ירד לגלגל היה כ"א סיון. ושמש עמדה בגבעון בשנת 2489 בתקופת תמוז בכ"ב סיון (ולא כדעת סדר עולם שהדבר היה בשנת 2490). ושואל היה נלחם עם חמשה סרני פלשתים בכ"ב סיון כנגד מלחמה של יהושע עם חמשה מלכי כנען).